

Број: 01 _____/15
Банја Лука, _____ 2015. године

IZVJEŠTAJ о раду Управе за индиректно/неizravno опорезивање за период 01.01.-31.12.2014. године

I – UVOD

Управа за индиректно/неizravno опорезивање (у даљем тексту: УИНО), као самостална управна организација, је успостављена Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број 44/03, 52/04, 4/08, 49/09 и 32/13), као једини орган надлежан за спровођење законских прописа о индиректном опорезивању и политике коју утврди Савет министара на приједлог Управног одбора, и која је задужена за наплату и расподјелу индиректних пореза у Босни и Херцеговини. Надлежност, организација, руковођење и друга питања значајна за рад УИНО регулисана су Законом о Управи за индиректно опорезивање („Службени гласник БиХ“ бр. 89/05) и другим законима који регулишу индиректне порезе у Босни и Херцеговини.

Послове из своје надлежности УИНО врши у Сређишњем uredu са сједиштем у Банја Луци и регионалним центрима који се налазе у Банја Луци, Сарајеву, Mostaru и Tuzli, путем својих основних и унутрашњих организационих јединица, утврђених Правилником о унутрашњој организацији УИНО („Службени гласник БиХ“ број 29/13). Укупан број запослених у УИНО на дан 31.12.2014. године је 2490 извршилаца, и током 2014. године су проведена два јавна огласа за попуну упразњених радних мјеста државних службеника и запосленике систематизованих Правилником о унутрашњој организацији УИНО. Међутим, укупан број извршилаца у УИНО с обзиром на обим посла и дјелокруг рада је недовољан, из којих разлога је неопходно извршити попуну систематизованих радних мјеста довољним бројем извршилаца у складу са Правилником о унутрашњој организацији УИНО.

II - NAJVAŽNIJE AKTIVNOSTI I STANJE U OBLASTI

УИНО је у извјештајном периоду континуирано проводила активности на обезбјеђивању досљедне примјене прописа из области индиректног опорезивања и на побољшању радне дисциплине и квалитета рада запослених. У ту сврху су на основу Закона о заштити лица која пријављују корупцију у институцијима БиХ донесена и интерна акта: Упутство о условима и начину подношења интерне пријаве од стране запослених у УИНО због сумње или околности постојања корупције и План интегритета запослених у УИНО, као и оперативни планови за откривање и отклањање неправилности у примјени прописа, издавање налога за контролу, доношење инструкција, обавјештења, наредби и др. Ове активности имају позитивне ефекте како на побољшању стручности и квалитета у извршавању послова из дјелокруга рада УИНО, тако и на побољшању радне дисциплине и утицаја на jaчање пореске свјести и одговорности обвезника индиректних пореза. У 2014. години је због повреде службене дужности покренуто 98 дисциплинских поступака против запослених који су у извршавању послова поступали супротно важећим законским одредбама и Кодексу понашања запослених у УИНО.

У 2014. години су проведене значајне активности на развоју капацитета интерне ревизије у УИНО (унапрјеђење институционалног оквира, развој људских ресурса, унапрјеђење методологије рада, процјена пословних процеса по степу ризика и др. и проведене контроле правилности и законитости пословних процеса УИНО у 2014. години, односно праћење и анализа пословних процеса вршена је у складу са годишњим планом рада, и проведене су три потпуне ревизије, те је dato 40 препорука од којих је већина реализована, а неколико их је у току.

III -NAPLATA PRIHODA

a). Naplata prihoda

U 2014. godini UINO je od ukupno planiranih **6,015 mlrd KM¹** prihoda na Jedinstvenom računu prikupila iznos od **6,241 mlrd KM** što je za **3,75% više** u odnosu na plan, a za **6,09% (cca 359 miliona KM) više** u odnosu na nivo izvršenja u 2013. godini. U strukturi ukupno prikupljenih prihoda od indirektnih poreza i ostalih prihoda, uplaćenih na Jedinstveni račun najviše je prikupljeno prihoda od **poreza na dodanu vrijednost (PDV)**, u iznosu od **4,354 mlrd KM**, koji u ukupnim prihodima učestvuje sa **69,76%**, zatim od **akciza na uvozne proizvode** u iznosu od **895 miliona KM (14,34%)**, od **akciza na domaće proizvode** u iznosu od **417 miliona KM (6,68%)**, od **putarina na naftne derivate** u iznosu od **297 miliona KM (4,77%)** od **carinskih dažbina** u iznosu od **241 miliona KM (3,85%)**.

U 2014. godini, za razliku od prethodnih godina, povećan je rast prihoda po osnovu carinskih dažbina. Pozitivna kretanja kod naplate prihoda od carina jednim dijelom su rezultat promjene carinskog režima kod uvoza duvana i određenih poljoprivrednih i prehambenih proizvoda nakon izlaska Hrvatske iz sporazuma CEFTA. Takođe, rast prihoda od carina rezultat je i rasta uvoza iz trećih zemalja, a posebno Kine, investiranje u energetski sektor (TE Stanari). Po osnovu carinskih uvoznih dažbina u 2014. godini prikupljeni su prihodi za 10,92% veći u odnosu na 2013. godinu.

Takođe, u 2014. godini evidentan je rast ukupnih akciza na koje je u najvećem dijelu uticao rast akciza na uvozne duvanske prerađevine, a što je prvenstveno rezultat politika u oblasti indirektnog oporezivanja duvanskih prerađevina. Naime, u skladu sa članom 21. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 49/09 i 49/14), u 2014. godini dodatno je povećan iznos posebne akcize na cigarete za 0,15 KM (Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete za 2014. godinu,"Službeni glasnik BiH", br. 88/13), a u cilju harmonizacije akcizne politike BiH sa politikom akciza na cigarete u EU. Odnosno, posebna akciza ja povećana sa 0,75 KM na 0,90 KM za pakovanje od 20 komada u 2014. godini, a minimalna akciza je povećana sa 1,82 KM na 2,09 KM za pakovanje cigareta od 20 komada. Takođe, od 01.08.2014. godine u primjeni je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 49/14) koji predstavlja nastavak harmonizacije akcizne politike u BiH sa politikom akciza na duvanske prerađevine u Evropskoj uniji i izvršena je promjena u načinu utvrđivanja iznosa akcize na duvan za pušenje, te je u skladu sa članom 21d. stav (3) Zakona propisano da će akciza na duvan za pušenje za 2014. godinu iznositi 78 KM/kg. Shodno navedenom, u 2014. godini, zabilježen je rast akciza na duvanske prerađevine (prihodi od akciza na duvanske prerađevine veći su za cca 31 miliona KM u odnosu na prošlu godinu, od toga akciza na uvozne duvanske prerađevine bilježi rast od 35 miliona KM, dok sa druge strane akciza na domaće duvanske prerađevine bilježi pad od 4 miliona KM) kao i rast ukupnih akciza.

Strukturu rasta ukupnih akciza čine prihodi po osnovu akciza na uvozne proizvode koji su veći za 5,17% u odnosu na prethodnu godinu i prihodi po osnovu domaćih akciza koji su manji za 0,95% u odnosu na prethodnu godinu. Kontinuirano povećanje posebne akcize rezultiralo je porastom cijena cigareta, koje su uticale na nastavak prošlogodišnjeg pada potrošnje mjerene brojem izdatih akciznih markica za cigarete, što prikazuju naredne tabele:

Tabelarni pregled količina izdatih markica na domaće duvanske prerađevine:

Period	2013	2014	RAZLIKA	INDEX
Vrsta duvanske prerađevine				
1	2	3	4=3-2	5=(3/2)*100
1. Domaće cigarete	90.520.000	76.928.000	-13.592.000	85
2. Ostale domaće duvanske prerađevine	2.801.500	2.421.000	-380.500	86
3. Domaći duvan za pušenje	-	314.500	-	-
UKUPNO: (1+2+3)	93.321.500	79.663.500	-13.658.000	85

¹ Od strane OMA korigovani plan naplate prihoda od indirektnih poreza - Plan prihoda - korigovane junske projekcije.

Tabelarni pregled količina izdatih markica na uvozne duvanske preradevine:

Period	2013	2014	RAZLIKA	INDEX
Vrsta duvanske preradevine				
1	2	3	4=3-2	5=(3/2)*100
1. Uvozne cigarete	238.571.775	224.669.500	-13.902.275	94
2. Ostale uvozne duvanske preradevine	4.151.597	2.542.564	-1.609.033	61
3. Uvozni duvan za pušenje	-	459.100	-	-
UKUPNO: (1+2+3)	242.723.372	227.671.164	-15.052.208	94

Iz tabelarnog prikaza podataka evidentno je da je u 2014. godini izdato manje za 13,6 miliona komada akciznih markica na domaće cigarete u odnosu na 2013. godinu, a kod uvoznih cigareta, takođe je zabilježen pad u količini izdatih markica u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu za 13,9 miliona kom. manje izdato markica. Takođe, izmjene i dopune Zakona o akcizama u BiH, u pogledu oporezivanja ostalih duvanskih preradevina i duvana za pušenje, uticale su na pad u potrošnji ostalih duvanskih preradevina, za razliku od prethodne godine.

Kako je Zakonom o akcizama u BiH propisano i obilježavanje kafe i prirodne rakije akciznim markicama, Uprava je po ovom osnovu u 2014. godini planirala materijalne izdatke za štampanje akciznih markica, u iznosu od 2.780.000 KM.

b). Raspodjela prihoda

Prikupljeni neto prihodi za raspodjelu korisnicima prihoda u 2014. godini, iznose **5,069 mlrd KM**, i isti su u odnosu na 2013. godinu, kada su iznosili **4,885 mlrd KM veći za 3,76%**.

UINO je raspodjelu i doznačavanje prikupljenih prihoda u 2014. godini, vršila shodno odlukama Upravnog odbora UINO i prema važećim koeficijentima raspodjele, tako da su, nakon izdvajanja sredstava za minimalne rezerve u svrhu obezbjeđenja povrata sredstava obveznicima (iznos od 1,172 mlrd KM) i za putarine za izgradnju autoputeva 0,10 KM (iznos od 119 miliona KM) korisnicima doznačena sredstava i to: **750 miliona KM u korist BiH - finansiranje institucija, 2,687 mlrd KM u korist Federacije BiH, 1,361 mlrd KM u korist Republike Srpske i 149 miliona KM u korist Distrikta Brčko BIH.**

UINO je shodno Odluci Upravnog odbora UINO o drugom privremenom poravnanju između korisnika raspodjele indirektnih poreza sa Jedinstvenog računa za 2013. godinu (FBiH i RS), izvršila privremeno poravnanje između korisnika raspodjele na teret tekućih prihoda od indirektnog oporezivanja na jedinstvenom računu koji pripadaju Republici Srpskoj prenosom na račun Federacije BiH u iznosu od 913.356,96 KM. U 2014. godini, FBiH doznačeno je 4,48%², RS 4,08%³ i BD BiH 4,34% više prihoda nego u 2013. godini.

Uprava je u 2014. godini obveznicima indirektnih poreza po osnovu povrata indirektnih poreza vratila iznos od 1,172 mlrd KM što je za 17,52% više u odnosu na 2013 godinu. Od toga se 1,007 mlrd KM odnosi na povrat PDV-a obveznicima po poreskim prijavama, 153 miliona KM PDV-a je vraćeno međunarodnim organizacijama, a 12 miliona KM se odnosi na povrate po ostalim osnovama (povrati po rješenjima iz carinskog postupka, povrati akciza).

Na rast povrata PDV-a privrednim subjektima uticali su veliki infrastrukturni projekti koji se provode u Bosni i Hercegovini, poput izgradnje autoputeva u Republici Srpskoj (povrati JP Autoputevi RS) i Federaciji BiH (povrati JP Autoceste FBiH), kao investicije u Termoelektrane Stanari. Zatim, jedan od razloga rasta povrata, je i činjenica da su pojedine firme koje su imale procedure unutrašnje obrade uz dogođeno plaćanje odustale od istih, te vrše redovno uvozno carinjenje roba uz plaćanje svih pripadajućih

² Ne računajući iznos od **913.356,96 KM** izvršenog drugog privremenog poravnanja za 2013. godinu.

³ Ne računajući iznos od **913.356,96 KM** izvršenog drugog privremenog poravnanja za 2013. godinu.

uvoznih dažbina i PDV-a, a nakon toga putem PDV prijave zahtijevaju povrat PDV-a shodno Zakonu o PDV-u.

Takođe, na rast povrata kao i prethodnih godina uticala je i opšta nelikvidnost privrede usljed čega se obveznici odlučuju prvenstveno za povrat PDV-a, a ne za poreski kredit kako bi brže došli do novčanih sredstava.

c). Prinudna naplata dugovanja

Ukupan dug po osnovu PDV-a počev od 01.01.2006.godine do 31.12.2014.godine iznosi 396.511.413,12 KM, od čega dug po osnovu automatskog razreza PDV-a iznosi 79.272.792,00 KM tj. 19,99 %, dug po PDV prijavi iznosi 317.172.995,53 KM tj. 79,99 % i dug po osnovu ručnog zaduženja PDV-a na ino usluge i po posebnoj šemi u građevinarstvu iznosi 65.625,80 KM tj. 0,02 % od ukupnog iznosa duga u koji su uključeni glavni dug i naknadni teret prinude. Ukupno obračunata kamata iznosi 72.375.356,00 KM od čega je naplaćeno 54.543.318,18 KM. Procenat naplate duga po osnovu PDV prijave iznosi 65,91 %. Uporednom analizom stanja duga po osnovu PDV-a u 2014. godini u odnosu na 2013.godinu evidentno je povećanje naplate duga u 2014. godini za 2,16% . Naime, na dan 31.12.2013. godine dug po osnovu PDV-a iznosio je 364.374.871,49 KM sa procentom naplate duga u iznosu od 63,75%, dok je ukupan dug po osnovu PDV-a na kraju 2014.godini bio veći za 32.136.541,63 KM, s tim da je procenat naplate duga iznosio 65,91 % odnosno povećan je za 2,16 %. Takođe u 2014. godini povećana je i naplata kamate koja je obračunata u iznosu od 9.847.867,00 KM, a naplaćeno je 8.027.440,71 KM.

U toku 2014. godine postupak prinudne naplate pokrenut je za dug po osnovu PDV-a u iznosu od 150.937.865,56 KM od čega je ukupno naplaćeno 66.117.433,61 KM, i preostali dug za uplatu iznosi 84.820.431,95 KM. Dug po PDV prijavi iznosi 72.339.280,03 KM tj 85,29 %. Dug po osnovu automatskog razreza PDV obaveze iznosi 12.481.151,92 KM tj. 14,71 %. Procenat naplate duga po osnovu PDV prijave za dug nastao u 2014. godine iznosi 47,72 %, koji procenat je manji u odnosu na procenat naplate ukupnog duga iz razloga što u skladu sa članom 34. Zakona o postupku indirektnog oporezivanja ("Sužbeni glasnik BiH", broj 89/05 i 100/13) uplate namiruju najstariju obavezu, dakle obavezu koja je nastala u ranijim godinama.

Kada se upoređuju podaci o ukupnom dugu za 2014. i za 2013. godinu vidljivo je da je u 2014.godini manji ukupan iznos duga za koji je pokrenut postupak prinudne naplate za 29.158.068,52 KM, dok je naplaćen iznos za taj dug povećan za 474.502,93 KM. Procenat naplate duga po osnovu PDV prijave za koji je pokrenut postupak prinudne naplate u 2014. godini povećan je za 7,24 % u odnosu na naplatu u 2013. godini.

Dug po osnovu akcize na dan 31.12.2014.godine iznosi 14.328.825,89 KM. U toku 2014.godine pokrenut je postupak prinudne naplate za dug po osnovu akcize u iznosu od 7.205.455,73 KM, od čega je naplaćen iznos od 1.886.044,49 KM. U odnosu na 2013.godinu dug po osnovu akcize je smanjen za 1.549.546,00 KM, smanjen je iznos duga za koji je pokrenut postupak prinudne naplate za 12.016.574,17 KM, ali je smanjen naplaćen iznos za 9.836.801,48 KM.

Dug fizičkih i pravnih lica iz carinskog postupka na dan 31.12.2014.godine iznosi 24.141.790,42 KM. U toku 2014.godine pokrenut je postupak prinudne naplate za dug iz carinskog postupka u iznosu od 4.849.175,07 KM, od čega je naplaćeno 2.272.983,92 KM. U odnosu na 2013. godinu povećan je iznos duga za 2.010.090,35 KM.

Dug po osnovu terminala na dan 31.12.2014.godine iznosi 4.417.973,66 KM i veći je u odnosu na dug iskazan na dan 31.12.2013.godine za 397.774,91 KM iz razloga što je u 2014.godini u ukupan iznos duga uključen i naknadni teret prinude i zatezna kamata što u prethodnim godinama nije bila praksa. U toku 2014. godine pokrenut je postupak prinudne naplate za dug po osnovu terminala u iznosu od 262.537,19 KM, od čega je naplaćen iznos od 197.120,01 KM. Dug za koji je pokrenut postupak prinudne naplate u toku 2014. godine po osnovu korištenja carinskih terminala u odnosu na 2013. godinu, manji je za 104.377,62 KM, a naplaćeni iznos u postupku prinudne naplate je veći za 11.836,31 KM.

Treba napomenuti da je od 30.12.2013. godine u primjeni manja stopa kamate koja se obračunava na dug koji nije plaćen u roku kao i da je manji procenat naknadnog tereta prinude.

Oduzeta roba-vrijednost oduzete, prodane i uništene robe

Vrijednost privremeno oduzete robe u 2014. godini iznosi 1.200.428,08 KM, dok vrijednost prodane robe u 2014.godini iznosi 119.409,21 KM, što je za 361.379,17 KM manje nego u 2013. godini. Vrijednost uništene robe u 2014. godini iznosi 1.619.823,22 KM, i za 1.411.503,83 KM više nego u 2013. godini, iz razloga što je u maju 2014. godine Centralno skladište bilo poplavljeno u poplavama koje su

zadesile Bosnu i Hercegovinu pa je dio oduzete robe uništen. Vrijednost vraćene robe u 2014. godini iznosi 32.744,81 KM, što je za 10.558,04 KM više nego u 2013. godini.

d) Kontrolne aktivnosti

1). Poreska kontrola

Kontrolne aktivnosti u oblasti poreza u toku 2014. godine UINO je provodila sa ciljem provjere poštovanja obaveza u oblasti indirektnih poreza i ispravke stanja shodno propisima iz oblasti indirektnih poreza. U izvještajnom periodu izvršeno je ukupno 6.652 kontrole, što predstavlja smanjenje od 25,79% u odnosu na 2013. godinu i za 48% manje u odnosu na planirani broj kontrola. Neto efekat provedenih kontrola ostvaren je u iznosu od 69.146.401 KM, što je u poređenju sa postignutim rezultatom u 2013. godini, kada je ostvaren efekat od 99.931.376 KM manje za cca 31 %. Razlog smanjenja broja kontrola i neto efekata u 2014. godini je posljedica uticaja više faktora među kojima je i činjenice da je prilikom planiranja broja kontrola za 2014. godinu kao jedan od parametara uobziren broj izvršilaca sistematizovan važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, međutim u toku 2014. godine ukupan broj sistematizovanih radnih mjesta nije u cjelosti popunjen, odnosno postojeći broj izvršilaca u Sektoru za poreze je nedovoljan. Nadalje, značajan broj poreskih inspektora angažovan je za obavljanje kontrola po zahtjevu Tužilaštva BiH, SIPA i drugih organa, kao i od strane Sektora za provođenje propisa prilikom rad na pojedinim predmetima zbog svojih specifičnosti zahtijevaju veći broj dana za izvršenje istih, a samim tim dovode do odsustvovanja poreskog inspektora u izvršavanju planiranih redovnih kontrola. Takođe, činjenica je da su veliki iznosi dodatno utvrđenih poreskih obaveza u prvom kvartalu 2013. godine rezultat akcija kontrola preduzetih u drugoj polovini 2012. godine, a čija rješenja su postala izvršna u 2013. godini tako da su neto efekti iskazani u 2013. godinu. Pored toga 2014. godina je bila treća uzastopna godina u kojoj se primjenjivala Odluka o određivanju velikih obveznika indirektnih poreza za period 2012 – 2014. godina, i činjenica je da je trogodišnji nadzor nad procentualno i apsolutno manjim brojem poreskih obveznika (manje od 2,5 % od ukupnog broja registrovanih PDV obveznika) rezultirao i povećanjem poreske discipline. Takođe ovaj period karakteriše i prilagodavanje novih inspektora za samostalno obavljanje poslova kontrola. U 2014. godini je evidentan rast naplate prihoda od indirektnih poreza u odnosu na prethodne godine, i u strukturi prihoda najveći dio se odnosi na prihode od PDV-a, što je pokazatelj kvaliteta poreskog nadzora i jačanja uticaja na poresku disciplinu poreskih obveznika.

2). Carinska kontrola

U 2014. godini izvršeno je 888 naknadnih carinskih kontrola koje su obuhvatile kontrolu provedenih carinskih postupaka sa posebnim akcentom na kontrolu uvoza roba iz zemalja Azije, Afrike i Turske, kontrolu provjere porijekla i vrijednosti uvoza rabljenih motornih vozila i kontrolu uvoza lijekova, dodataka prehrani i ljekovitih preparata. Po osnovu izvršenih kontrola podneseno je 936 inicijativa za naknadnu naplatu uvoznih dažbina u iznosu od 4.462.054,76 KM, što čini povećanje za 75% u odnosu na predloženu naknadnu naplatu za 2013. godinu. Po osnovu rezultata naknadne carinske kontrole u 2014. godini naplaćeno je 2.331.384,39 KM što je za 33 % više u odnosu na naplatu iz 2013. godini.

3) Provođenje propisa

U oblasti provođenje propisa u 2014. godini nastavljeno je sa kontinuiranim radom na otkrivanju i sprečavanju carinskih i poreskih prevara, kao i prikupljanju, upoređivanju, procjenjivanju i analiziranju svih relevantnih obavještajnih informacija i podataka koji pomažu u otkrivanju krivičnih i prekršajnih djela iz oblasti indirektnih poreza, te njihovo blagovremeno dostavljanje nadležnim organizacionim jedinicama UINO i drugim institucijama i službama.

UINO je u toku 2014. godine izdala ukupno 10.119 prekršajnih naloga i podnijela 517 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka zbog počinjenih prekršaja iz oblasti indirektnih poreza i privremeno oduzela robu u vrijednosti cca 4.74 mil KM.

Također su preduzimane aktivnosti u vezi sa otkrivanjem poreskih utaja i carinskih preva i procesuiranju počinitelja ovih krivičnih djela u okviru kojih su aktivnosti preduzimane u saradnji sa Tužilaštvom BiH. U 2014. godini podneseno je ukupno 56 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenim krivičnim djelima, 13 informacija, 7 dopuna izvještaja i 5 obavještenja, a iznos procijenjene štete je 15.308.387,87 KM.

UINO je u izvještajnom periodu postupala po 150 prijava zaprimljenih putem otvorene linije "Stop švercu" e.mail-a UINO po kojem osnovu je ostvaren rezultat u iznosu od 954.964,00 KM (od toga 114.670,00 KM po osnovu privremeno oduzete robe, 697.330,00 KM po osnovu utvrđenih dodatnih

obaveza, 4.050,00 KM po osnovu prekršajnih naloga i 138.915,00 KM po osnovu ažuriranja dostavljenih povratnih informacija. U izvještajnom periodu aktivno se učestvovalo u razmjeni podataka tokom provođenja operativnih akcija sa drugim agencijama za provođenje propisa u BiH i međunarodnim subjektima na otkrivanju, sprečavanju i procesuiranju kriminalnih radnji kod uvoza motornih vozila; suzbijanju krivičnih djela i prekršaja u vezi nedozvoljene trgovine, zaštite intelektualne svojine; krivičnih djela u vezi sa kulturnim dobrima i sprečavanje krivičnih djela u vezi sa prometom pirotehničkih sredstava i ostalih roba.

4) analiza rizika

U oblasti analize rizika, koja je u UINO uspostavljena u avgustu 2014. godine, preduzete su značajne aktivnosti koje su usmjerene na: analizu eksternog (makro i mikro) okruženja UINO korištenjem podataka iz IS UINO i spoljnih izvora podataka kako bi se identifikovali konkretni, specifični rizici u određenim sektorima privrede i osigurala rješenja; analizu rizika prema vrstama prikupljenih prihoda da bi se utvrdile potencijalne oblasti rizika po prihode i predložile reakcija na rizike, segmentaciju poreskih obveznika kako bi se sistematski identifikovali rizici; identifikovanje potencijalnih rizika po poštovanje propisa u četiri ključne oblasti (registracija, podnošenje, prijavljivanje i plaćanje); provođenje stručne analize kreiranje i predlaganje modula rizika po osnovu kojih će se vršiti odabir za kontrolne aktivnosti. Pored navedenog vršene su analize podataka u okviru segmenata djelovanja UINO (porezi, carine, naplata prihoda, povrat PDV-a, i dr.). Rezultati ovih analiza korišteni su u planiranju kontrolnih aktivnosti, po kojem osnovu je u oblasti PDV-a izvršeno 47 kontrola čiji ukupni efekti su 885.579,00 KM, i u oblasti carina predloženo je 112 obveznika za provođenje naknadne carinske kontrole.

III ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI

UINO je u toku 2014.godine učestvovala u izradi nacрта Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH” broj 49/09, 49/14 i 60/14). U okviru normativnih poslova, takođe su izrađena nova podzakonska akta: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u BiH; novi Pravilnik o kontroli indirektnih poreza, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o PDV, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o registraciji i upisu u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza, Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o postupku povrata poreza na dodatu vrijednost i odobravanju poreskog kredita po osnovu podnošenja PDV prijave, Uputstvo o preduzimanju mjera osiguranja u postupku registracije i upisa u Jedinostveni registar obveznika indirektnih poreza, Uputstvo o pojednostavljenom carinskom postupku na temelju fakture, Uputstvo o korišćenju blanko sopstvene trasirane mjenice u carinskom postupku unutrašnje obrade po osnovu lohn posla, Uputstvo o izmjeni Uputstva o popunjavanju carinske prijave podnijete u pisanom obliku i korištenjem tehnike obrade podataka i zbirne prijave, Uputstvo o izmjeni Uputstva o provođenju postupka po karnetu TIR, Uputstvo o uništenju i ustupanju carinske robe, Odluka o izmjeni Odluke o troškovima pregleda robe izvan mjesta rada i izvan radnog vremena carinskih organa, Odluka o kompenzatornoj kamati za prvo polugodište 2015. godine, Odluka o zateznoj kamati, Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvoznih dažbina na opremu koja se stavlja u slobodan promet za organe civilne zaštite i vatrogastva i druga instruktivna akta neophodna za provođenje popisa iz oblasti indirektnih poreza.

IV ZAKLJUČIVANJE MEĐUNARODNIH UGOVORA

UINO primjenjuje sve međunarodne sporazume, odnosno, ugovore koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama.

V EVROPSKE INTEGRACIJE

UINO je u okviru svoga djelokruga rada u toku 2014. godine podnosila tražene izvještaje o napretku BiH u sprovođenju Privremenog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, te učestvovala na sastancima Privremenog odbora BiH i Delegacije Evropske komisije. Kontinuirano se provode aktivnosti na izvršavanju obaveza po osnovu Privremenog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i EU, provođenju Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između BiH i EU, provođenju Sporazuma o slobodnoj trgovini CEFTA, izvršavanju obaveza BiH kao članice Svjetske carinske organizacije, kao i na daljem usklađivanju normi i procedura iz oblasti indirektnog oporezivanja sa direktivama Evropske unije kroz rad sa stručnjacima u okviru twinning projekta.

VI PLANIRANI I REALIZIRANI PROGRAMSKI ZADACI

U 2014. godini je planirano prikupljanje prihoda na jedinstvenom računu u iznosu od 6,015 mlrd KM⁴ a prikupljeno je 6,241 mlrd KM što je za 3,75% više u odnosu na plan, a za 6,09% (cca 359 miliona KM) više u odnosu na prethodnu godinu. Neto prihodi raspoređeni korisnicima u 2014. godini, iznose 5,069 mlrd KM, i isti su u odnosu na 2013. godinu, kada su iznosili 4,885 mlrd KM veći za 3,76%.

UINO je u 2014. godini privrednim subjektima vratila iznos od 1,172 mlrd KM po osnovu povrata indirektnih poreza što je za 17,52% (cca 175 miliona KM) više u odnosu na 2013. godinu. Od toga se 1,007 mlrd KM odnosi na povrat PDV-a obveznicima po poreskim prijavama, 153 miliona KM PDV-a je vraćeno međunarodnim organizacijama, a 12 miliona KM se odnosi na povrate po ostalim osnovama (povrati po rješenjima iz carinskog postupka, povrati akciza).

U provođenju carinskih postupaka carinski organi UINO su u 2014. godini obradili ukupno 893.098 carinskih prijava, što je za 32916 prijava ili 3,83% više u odnosu na 2013. godinu. Od ukupnog broja obrađenih carinskih prijava 651.571 je uvoznih carinskih prijava, što je za 27.005 prijava ili 4,32% više u odnosu na 2013. godinu i 241.527 izvoznih carinskih prijava, što je za 5794 prijava ili 2,46% više u odnosu na 2013. godinu.

U 2014. godini UINO je u carinskom postupku naplatila ukupno 4.026.719.029,96 KM po osnovu uvoznih dažbina, što je za 331.096.858,95 KM ili 8,96% više u odnosu na 2013. godinu. Od ukupnog iznosa naplaćenih uvoznih dažbina po osnovu carinskih dažbina naplaćen je iznos od 239.514.259,60 KM, što je za 22.772.246,20 KM ili 10,51% više u odnosu na 2013. godinu; po osnovu PDV-a pri uvozu naplaćen je iznos od 2.684.850.422,75 KM, što je za 226.864.986,82 KM ili 9,22% više u odnosu na 2013. godinu; po osnovu akcize na uvozne proizvode naplaćen je iznos od 895.449.203,82 KM što je za 67.264.080,97 KM ili 8,12% više u odnosu na 2013. godinu; po osnovu posebne takse - putarine na naftne derivate naplaćen je iznos od 192.149.133,01KM, što je za 11.589.717,39 KM ili 6,42% više u odnosu na 2013. godinu; po osnovu ostalih prihoda i taksi naplaćen je iznos od 13.734.918,30 KM, što je za 1.568.364,62 KM ili 12,89% više u odnosu na 2013. godinu.

Ukupna vrijednost uvoza robe u BiH nad kojom je proveden carinski postupak u 2014. godini je 17.194.030.881,34 KM, što je za 3.622.308.811,34 KM ili 26,69% više u odnosu na 2013. godinu. Ukupna vrijednost izvoza je 9.072.276.317,34 KM, što je za 42.849.486,34 KM ili 4,96% više u odnosu na vrijednost izvoza u 2013. godini.

Tokom 2014. godine u oblasti carina u UINO riješeno je 16.310 upravnih predmeta, što je za 4.085 predmeta ili 33,42% više u odnosu na 2013. godinu. Sačinjeno je 3235 objašnjenja, mišljenja i raznih akata putem kojih se učesnicima u carinskom postupku i drugim organima, date stručne informacije o raznim pitanjima u vezi primjene carinskih i drugih propisa. U izvještajnom periodu izvršeno je 378 laboratorijskih analiza, izdato 44 obavezujuće informacije o svrstavanju i porijeklu carinske robe i zatražena provjera porijekla i vrijednosti carinske robe u 3336 predmeta.

U oblasti zaštite intelektualne svojine, zabrane i ograničenja u 2014. godini doneseno je 78 rješenja kojima je na zahtjev nosioca prava odobreno preduzimanje mjera carinske zaštite, kao i 164 rješenja o privremenom zadržavanju i zapljeni krivotvorene robe, i u toku 2014. godine su riješena 33 predmeta.

U izvještajnom periodu značajne aktivnosti u oblasti poreza preduzete su na dodatnom unaprjeđenju, modernizaciji i poboljšanju poslovnih procesa posebno putem efikasnije razmjene podataka sa poreznim obveznicima te identifikovanja obveznika za provođenje kancelarijskih i terenskih kontrola. Uvođenjem dodataka uz PDV prijavu - D PDV početkom mjeseca maja 2014. godine, olakšana je inspekcijaska kontrola i povećana efektivnost postupka kontrole i spriječena je moguća zloupotreba (na primjer da se lažno prijave uništene zalihe dobara) kada su se sredinom maja 2014. godine desile velike poplave). Osim toga, poreski obveznici koji su uredno i tačno ispunjavali svoje poreske obaveze su bili manje izloženi postupcima kontrole, izuzev redovnih kontrolnih aktivnosti, dok su s druge strane oni obveznici koji nisu uredni i pravovremeni u ispunjavanju svojih poreskih obaveza bili promatrani i provjeravani na sveobuhvatnji način.

---

⁴ Od strane OMA korigovani plan naplate prihoda od indirektnih poreza - Plan prihoda - korigovane junske projekcije.

U izvještajnom periodu aktivno se pristupilo razmjerni podataka sa enitetskim poreskim upravama i Poreskom upravom Brčko Distrikta, što još uvijek nije u potpunosti implementirano, kako bi se unaprijedilo poštovanje propisa od strane poreskih obveznika u cijeloj BiH. Cilj je da se informacije odnosno određeni podaci, iskoriste za ciljano rješavanje visokorizičnog nepoštivanja propisa i da se izvrši uticaj veći broj poreskih obveznika putem upotrebe sistematskog niza intervencija za osiguranje poštivanja propisa. U toku su aktivnosti za unapređenje poštivanja propisa i sprovođenje plana rada za sektore hotelijerstva, građevinarstva, te Arizone i povezanih pijaca zajednički sa timom uposlenih iz poreskih uprava u BiH.

UINO je u 2014.godini u jedinstveni registar upisala 2442 PDV obveznika što je za 187 obveznika manje u odnosu na 2013.godinu, u registar obveznika akcize upisano je 67 obveznika što je za 5 manje u odnosu na 2013.godinu, za obavljanje spoljnotrgovinskog prometa upisano je 1424 obveznika što je za 100 obveznika manje u odnosu na 2013.godinu i 16 obveznika za međunarodnu špediciju što je za 5 manje u odnosu na 2013.godinu. U izvještajnom periodu UINO je zaprimila i obradila ukupno 581.169 PDV prijava, 2.543 PDA prijava te 13.980 izmjenjenih PDV prijava i 33 izmjenjene PDA prijave.

U 2014.godini u drugostepenom upravnom postupku ukupan broj predmeta za rješavanje je 3764 u koje je uključeno i 1581 predmeta prenesen iz ranije godine i riješeno je 1899 predmeta, dok je u 2013.godini od ukupno 3208 predmeta riješeno 1650. Takođe je sačinjeno 835 izjašnjenja u predmetima koji se vode kod Suda BiH po pokrenutim upravnim sporovima. Sačinjeno je ukupno 51 obavezujuće mišljenje i 174 obavještenja po zahtjevu obveznika indirektnih poreza. U toku 2014. godine u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u BiH zaprimljeno je ukupno 47 zahtjeva za pristup informacijama putem redovne ili elektronske pošte i koji su riješeni.

U oblasti informacionih tehnologija preduzimate su aktivnosti na obnavljanju informatičke opreme i softvera po Planu kapitalnih izdataka za 2014. godinu i implementacija NCTS po Planu višegodišnjih projekata za 2014. godinu. Takođe je završena izrada nove server sobe i okončane veoma važne aktivnosti konsolidacije servera u sjedištu UINO. Posao konsolidacije je omogućio redundaciju određenih servera i time smanjenje rizika na pojedinim kritičnim mjestima u IS UINO, uštede u energiji i pojednostavio održavanje. Izrađena je nova web aplikacija: elektronsko podnošenje PDV prijava – ePDV, aplikacija je stavljena u testni rad 01.10.2014. godine i omogućava PDV obveznicima pregled u realnom vremenu njihovog tekućeg obračunskog status u UINO i elektronsko podnošenje, putem interneta, mjesečnih PDV prijava. Takođe je izrađeno nekoliko novih aplikacija koje poboljšavaju rad UINO u izvršavanju poslova iz djelokruga rada (kao što su: povrat PDV stranim licima, elektronska evidencija za ostale prihode (program Račun); evidencija o nadgledanim predmetima u radu zbog povrede zakona o indirektnim porezima; evidencija o podnesenim izvještajima nadležnim tužilaštvima o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu zbog povrede zakona o indirektnim porezima; evidencija tarifnih kvota na osnovu izdatih odobrenja i APOV 2015- Aplikacija interpola za provjeru vozila). Započeto je uvođenje enkripcije na magistralnim vodovima između sjedišta UINO i regionalnih centara u IS UINO. UINO je opremljena i osposobljena za izdavanje “svog” digitalnog potpisa-sertifikata uz korišćenje seta: smart kartica i čitač smart kartice za svoju poslovnu zajednicu. Za punu primjenu digitalnog potpisa potrebno je postojanje pratećih podzakonskih akata na nivou BiH i na nivou UINO i implementacija opreme i softvera iz projekta Plana kapitalnih izdataka UINO -II faza. U toku je nadogradnja postojećeg carinskog informacionog podsistema i urađena je do faze da je napravljen prototip koji je spreman za početak rada sa testnom lokacijom. Takođe su u toku aktivnosti na uvođenju novog kompjuterizovanog proizvodnog postupka (NCTS) i između ostalog radi se na: IT razvoju funkcionalnosti u otpremnoj, odredišnoj i tranzitnoj carinskoj ispostavi, u upravljanju garancijom i IT razvoj funkcionalnosti u postupku upita. Kontinuirano se vrši ažuriranje svih referentnih podataka u IS UINO neophodnih za rad svim korisnicima.

U 2014. godini kreirana je nova web stranica UINO koja omogućava bolju informisanost kako zaposlenih u UINO tako i poreskih obveznika i građana BiH iz oblasti indirektnih propisa i aktivnosti UINO.

VII BUDŽETSKA SREDSTVA

Zakonom o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2014.godinu (“Službeni glasnik BiH” broj: 104/13 i 60/14) planiran je budžet za UINO u

iznosu od 113.070.000 KM, od čega za tekuće i kapitalne izdatke fiskalne godine 81.359.000 KM, višegodišnja kapitalna ulaganja 31.700.000 KM (izgradnja objekata za regionalne centre i granične prijelaze 22.200.000 KM i projekat „Implementacija NCTS “ 9.500.000 KM) i 11.000 KM prihod od prodaje rashodovane stalne imovine.

U skladu sa Odlukom Savjeta ministara BiH za višegodišnja kapitalna ulaganja odobrena su sredstva iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine u ukupnom iznosu od 74.869.100 KM i sredstva iz raspodjele sredstava uplaćenih na ime dodijeljene dozvole za Univerzalne mobilne telekomunikacione sisteme u iznosu od 11.204.940 KM. Navedenom Odlukom planirana su sredstva: a) iz budžeta za izgradnju objekata za Središnji ured i regionalne centre u iznosu od 67.409.100 KM, izgradnju graničnog prijelaza Gradiška i pripremni radovi za izgradnju graničnih prijelaza Bijača i Svilaj u iznosu od 6.100.000 KM, te rekonstrukciju graničnih prijelaza Vardište, Uvac, Gorica, Ivanjica, Deleuša i Užljebić u iznosu od 1.360.000 KM, b) iz raspodjele sredstava uplaćenih na ime dodijeljene dozvole za Univerzalne mobilne telekomunikacione sisteme za izgradnju graničnog prijelaza Bijača u iznosu od 8.042.535 KM i za izgradnju graničnog prijelaza Gradiška u iznosu od 3.162.405 KM. Od višegodišnjih kapitalnih ulaganja, prethodnih godina završeni su objekti za regionalne centre Mostar i Tuzla, izvršena rekonstrukcija postojećeg GP Gradiška i završena izgradnja Graničnog prijelaza Bijača. U toku 2014. godine obezbijeđen je objekat za potrebe Regionalnog centra Sarajevo, a vrijednost investicije iznosi 14.153.337 KM. Vijeće ministara BiH je 2013. godine usvojilo Odluku o odobravanju Projekta „Implementacija NCTS- New Computerised Transit System – u Bosni i Hercegovini“, koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja, za period od 2013. do 2016. godine, procjenjene vrijednosti od 13.390.000 KM. Budžetom za 2014. godinu za navedeni projekat odobrena su sredstva u iznosu od 9.500.000 KM. U toku 2014. godini potpisani su ugovori o nabavci računarske opreme i softvera u vrijednosti 9.392.791 KM. Na pozicijama tekućih izdataka, za koje je ukupno planirano 79.683.000 KM, izvršenje u 2014. godini je u skladu sa planiranim sredstvima.

UINO je korisnik projekta IPA 2011- komponente carine i oporezivanje. U projektnom prijedlogu IPA 2011 „Dalje usklađivanje carina i oporezivanja sa EU praksom i zakonodavstvom“, definisan je Indikativni budžet u okviru kojeg je planirano da Evropska komisija finansira projekat u iznosu od 2.000.000 EUR-a, a planirano učešće Bosne i Hercegovine je u iznosu od 100.000 EUR-a odnosno 195.583 KM, a početak sufinansiranja projekta je januar 2014. godine.

DIREKTOR

Dr. Miro Džakula